

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Stedelijke wateropgave Assen - waterberging Bosbeek-Nijlandsl Nijlandsl Nummer: Bestuursstukken\2306	Agendapunt: 6
---	----------------------

DB: Ja 13-2-2017	BPP: Ja 8-3-2017	FAZ: Ja 8-3-2017	VVSW: Nee	AB: Ja 22-3-2017
----------------------------	----------------------------	----------------------------	------------------	----------------------------

Opsteller: Willem Kastelein, 0598-693414 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Jelmer Kooistra	Portefeuillehouder: Fien Heeringa
--	--	---

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☐ Juridisch ☒ Financieel ☐ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
---

Externe betrokkenen: Gemeente Assen	Reden: De waterberging wordt gerealiseerd binnen het project Herinrichting Bosbeek -Nijlandsl van de gemeente Assen.
---	--

Samenvatting: Er wordt voorgesteld om de reservering van € 200.000,- in de MJI onder E2-314/23 - Stedelijke waterberging Nijlandsl als krediet beschikbaar te stellen voor de realisatie van 8.000 m ³ waterberging ten behoeve van de stedelijke wateropgave van het waterschap voor Assen. Deze waterberging van 8.000 m ³ zal worden gerealiseerd binnen het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsl van de gemeente Assen.
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja Met de kapitaalslasten behorende bij dit kredietvoorstel (€ 13.000,-) is in de begroting van 2017 en de meerjarenraming 2017-2020 rekening gehouden.

AB Voorstel: Een krediet van € 200.000,- beschikbaar stellen voor de realisatie van 8.000 m ³ waterberging binnen het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsl.

Bijlagen: Ja – Kaartje van het projectgebied Bosbeek-Nijlandsl
--

Ter inzage (bestuursnet): Nee Onderwerp(en): –
--

Bestuursvoorstel

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

Als gevolg van klimaatsveranderingen neemt de kans op extreme neerslag toe. De hoeveelheid water die in korte tijd valt kan op veel plekken in het stedelijk gebied nu en in de toekomst niet in voldoende mate worden afgevoerd. Conform landelijke en regionale afspraken moeten voorzieningen (zoals bergings- of infiltratievoorzieningen) worden aangelegd om te voorkomen dat de piekafvoeren leiden tot wateroverlast. De norm (T=100) die daarbij wordt gehanteerd betekent dat de kans dat inundatie vanuit het oppervlaktewatersysteem optreedt statistisch niet groter mag zijn dan eens in de honderd jaar.

Als door initiatieven van gemeenten (of andere initiatiefnemers) toename in piekafvoeren ontstaan, zijn deze partijen ervoor verantwoordelijk om voorzieningen te realiseren om toename van de kans op wateroverlast te voorkomen.

Het waterschap is verantwoordelijk voor de realisatie van de benodigde voorzieningen om wateroverlast vanuit het bestaande stedelijk gebied in heden en toekomst afdoende te voorkomen. Daarbij geldt de afspraak dat de gemeente de hiervoor benodigde grond beschikbaar moet stellen.

In 2009 is de bergings/infiltratieopgave voor Assen berekend op 80.000 m³, zoals ook in het beheerplan van 2010-2015 is opgenomen. Intussen is daarvan 30.000 m³ gerealiseerd. Daarmee resteert er nog een opgave van 50.000 m³.

Overeenkomstig het streven in het Beheerprogramma 2016-2021 om, samen met de gemeenten, de stedelijke wateropgave zoveel mogelijk integraal op te lossen, wordt in dit bestuursvoorstel voorgesteld om binnen het project Herinrichting Bosbeek en Nijlandsloup van de gemeente Assen 8.000 m³ waterberging te realiseren.

Beschrijving van het plan

Momenteel heeft de gemeente het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsloup in voorbereiding. Dit project maakt deel uit van de realisatie van de gemeentelijke visie 'Assen aan de Aa'. Doel van de gemeente met dit project is de Bosbeek-Nijlandsloup (zijtak van het Anreperdiep, onderdeel van het stroomgebied van de Drentse Aa), natuurvriendelijker in te richten en een hogere belevingswaarde voor bezoekers (wandelaars, fietsers en omwonenden) te geven.

In het voortraject is in bestuurlijk overleg tussen het waterschap en de gemeente afgesproken dat ernaar gestreefd zou worden een deel van de stedelijke bergingsopgave van het waterschap voor Assen binnen het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsloup te realiseren. De verwachting was dat ca. 8.000 m³ extra berging zou kunnen worden gerealiseerd. Het waterschap zou hiertoe met € 200.000,- bijdragen aan het project. Dit zou uitkomen op een bijdrage van € 25,- per m³ waterberging. In de MJI is daartoe toen ook een reservering van € 200.000,- opgenomen onder 314/23 - Stedelijke waterberging Nijlandsloup.

In de bijlage bij het bestuursvoorstel is een overzichtskaartje opgenomen van het projectgebied Bosbeek-Nijlandsloup.

Bestuursvoorstel

Het project is door de gemeente Assen uitgewerkt onder nauwe afstemming met het waterschap. Inmiddels is uit doorrekening van het uitgewerkte plan gebleken dat de extra berging van 8.000 m³ ten behoeve van het oostelijke deel van Assen inderdaad binnen het project kan worden gerealiseerd.

Aanvullend wordt daarbij het volgende opgemerkt. Hoewel in ons Beheerprogramma geen directe KRW/waterkwaliteitsdoelen zijn gesteld voor de Bosbeek-Nijlandsloop sluit de herinrichting van deze beek wel goed aan op de KRW/waterkwaliteitsdoelen die we in het beheerprogramma voor waterlichaam Drentse Aa hebben gesteld. De Bosbeek-Nijlandsloop zal namelijk worden omgevormd tot een natuurlijk en vrij stromende beek. Het profiel van de beek wordt zodanig aangepast dat het onder normale omstandigheden ondieper wordt en sneller stromend waardoor de ecologische waterkwaliteit aanzienlijk wordt verhoogd (terwijl het profiel bij hogere waterstanden juist meer ruimte, en daarmee extra berging, biedt in combinatie met natuurvriendelijk inrichting van de oevers). Ook worden in het kader van de herinrichting barrières voor vissen opgeheven en de beek weer optrekbaar gemaakt tot aan de bron.

Risico's en kansen

In het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsloop worden door de gemeente Assen verschillende wensen en kansen meegekoppeld. Naast een natuurvriendelijker inrichting met ecopassages, vispassages, KRW kwaliteit en een grotere beleefbaarheid en betere ontsluiting voor omwonenden, wandelaars en fietsers en wordt een waterbergingsopgave van het waterschap meegekoppeld en worden ook wensen van het aanliggende Wilhelminaziekenhuis (verfraaien omgeving, uitloop mogelijkheden) en het aanliggende GGZ terrein (afscherming, rust) ingepast.

Door de bijdrage van het waterschap nu vrij te geven, geven we als waterschap de gemeente Assen garantie dat de bijdrage van het waterschap gestand zal worden gedaan. Met Assen is overigens afgesproken dat het waterschap de financiële bijdrage pas aan Assen zal overmaken nadat de waterberging voor het waterschap ook daadwerkelijk is gerealiseerd.

De financiële bijdrage van het waterschap betreft een vaste bijdrage. Dit betekent dat de bijdrage onveranderd blijft ook als de uiteindelijke realisatiekosten voor de gemeente Assen hoger of lager uitvallen dan geraamd.

Het financieel risico voor het waterschap is daarmee minimaal.

Het waterschap is nauw betrokken bij de uitwerking van de plannen en voordat het project tot uitvoering zal komen zullen de definitieve ontwerpen, in het kader van een aanvraag voor een watervergunning, nog ter beoordeling aan het waterschap worden voorgelegd. Ook bij de uitvoering zal er nog nauwe afstemming zijn met het waterschap. Daarmee worden risico's dat het project voor het waterschap ongewenste resultaten levert geminimaliseerd.

In de planvoorbereiding is door de gemeente Assen nauw afgestemd met ProRail in anticipatie op de benodigde vergunning voor de passage (duiker voor waterafvoer en faunaduikers) onder het spoor. Door de vroegtijdige afstemming met ProRail en het waterschap zal verlening van vergunningen naar verwachting niet op problemen stuiten. Dit geldt evenzo voor de omgevingsvergunning die de gemeente Assen zelf voor de realisatie van het project moet afgeven.

(In een eerder stadium is al vergunning verleend voor de benodigde kap van bomen. De kap hiervan heeft inmiddels ook al plaatsgevonden. Compensatie voor de gekapte bomen zal binnen het project door herplant plaatsvinden).

Bestuursvoorstel

Duurzaamheidsaspecten

Geen spijtmaatregel

Het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsloop is onderdeel van de invulling van de bredere gemeentelijke visie 'Assen aan de Aa'. Het project betreft een toekomstbestendige herinrichting van de beek en de directe omgeving van de beek.

Toekomstig beheer en onderhoud is een belangrijk aandachtveld geweest bij de planuitwerking. De toekomstige inrichting zal doelmatig beheer en onderhoud faciliteren. Ook zijn er heldere afspraken gemaakt tussen de gemeente Assen en het waterschap wie voor welk onderhoud verantwoordelijk is.

De waterberging die binnen dit project voor het waterschap wordt gerealiseerd maakt integraal en duurzaam onderdeel uit van de herinrichting. Het draagt bij aan het klimaatbestendig maken van het stedelijk gebied van Assen en het terugdringen van de stedelijke wateropgave.

Niet afwentelen tijd/ruimte/anderen

De realisatie van de waterberging is specifiek gericht op bovenstrooms vasthouden van piekafvoeren en is daarmee gericht op het niet afwentelen naar benedenstrooms gelegen gebieden. Ook anticipeert het op de toenemende piekneerslagen in de toekomst (deze toename is meegenomen in de berekening van de bergingsopgave).

De herinrichting zal daarnaast een positieve uitwerking hebben op de ecologische kwaliteit en daarmee ook de waterkwaliteit van de beek, en daarmee structureel positief bijdragen aan de kwaliteitsdoelen voor het beekstelsel Drentse Aa.

Natuurlijk gestuurd en functionerend

Met de herinrichting van de Bosbeek-Nijlandsloop worden natuurlijke stroming hersteld en obstakels voor vismigratie verwijderd overeenkomstig de KRW streefbeelden voor de Drentse Aa. Ook de realisatie van de waterberging past binnen het kader van natuurlijke beekprocessen (bij de herinrichting van de beek wordt bergingsruimte gecreëerd doordat de beek (gecontroleerd) buiten de basisbedding van de beek kan treden zonder dat dit leidt tot wateroverlast).

Gezond ecosysteem

Zoals bovenstaand is benoemd wordt bij de herinrichting van de beektak aangesloten bij de KRW streefbeelden voor de Drentse Aa (natuurlijk stromende beken) die gericht zijn op een gezond ecosysteem voor dit beekstelsel.

Verantwoord gebruik van (hulp)bronnen

Door de herinrichting van de beek zo veel mogelijk in grondwerk te realiseren wordt een zo duurzaam mogelijk resultaat behaald. De bergingsopgave die voor het waterschap wordt gerealiseerd wordt geheel in duurzaam grondwerk uitgevoerd. Op plaatsen waar uitvoering in grondwerk niet mogelijk is (zoals duikers bij kruisingen met wegen en de spoorweg) worden voorzieningen aangebracht met lange levensduur die de waterkwaliteit niet nadelig beïnvloeden (geen toepassing van uitlogende materialen).

Bestuursvoorstel

Afstemming op gebruiksfuncties

Zoals bovenstaand is toegelicht, is de realisatie van het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsliep gericht op een verscheidenheid aan maatschappelijke doelen waaronder ook waterberging. In de planuitwerking is uitdrukkelijk zeker gesteld dat de herinrichting niet zal leiden tot nadelige effecten voor bestaande functies, noch door inundaties vanuit de beek noch door grondwaterstandsverhoging.

Meerwaarde voor andere dan taakbelangen

De realisatie van waterberging voor de stedelijke wateropgave van het waterschap vormt slechts een onderdeel van dit project van de gemeente dat met name is gericht op beleefbaarheid van een natuurvriendelijk ingerichte vrij stromende beek ten behoeve van omwonenden, wandelaars en fietsers.

Daarbij kan worden opgemerkt dat omwonenden en belangstellenden over het algemeen zeer positief waren over de uitgewerkte plannen die in een gebiedsbijeenkomst aan hen zijn gepresenteerd.

Extern betrokkenen/extern overleg

Zoals bovenstaand is toegelicht, is het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsliep een project van de gemeente Assen dat wordt gerealiseerd binnen het kader van de gemeentelijke visie 'Assen aan de Aa'. Naast meekoppeling van stedelijke waterberging voor het waterschap worden in het project ook wensen van het aanliggende Wilhelminaziekenhuis en van het GGZ terrein meegenomen (realisatie van de plannen zal ook deels plaatsvinden op gronden van deze partijen). Met deze partijen is nauw afgestemd door de gemeente Assen. Tevens heeft afstemming plaatsgevonden met ProRail over de kruising met de spoorweg.

In gebiedsbijeenkomsten heeft daarnaast afstemming plaatsgevonden met omwonenden en belangstellenden. De reacties van omwonenden en belangstellenden op de uitgewerkte plannen waren zeer positief.

Financiën

De totale kosten voor de Herinrichting Bosbeek-Nijlandsliep zijn geraamd op ruim € 1,63 miljoen exclusief BTW (€ 1,97 miljoen inclusief BTW). Tussen de gemeente Assen en het waterschap is voor dit project in principe (afhankelijk van goedkeuring door het algemeen bestuur) afgesproken dat het waterschap € 200.000,- zal bijdragen aan het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsliep voor de realisatie 8.000 m³ waterberging ten behoeve van de stedelijke wateropgave van waterschap voor Assen. Dit betreft een vaste bijdrage. Dit betekent dat de bijdrage van het waterschap onveranderd blijft ook als de uiteindelijke realisatiekosten voor de gemeente Assen hoger of lager uitvallen dan geraamd.

Voor het oplossen van de stedelijke wateropgave wordt door het waterschap maximaal een bijdrage van € 40,- per m³ gehanteerd. Dit maximum normbedrag is gebaseerd op ervaringen met eerdere projecten en landelijke ervaringscijfers.

Uiteraard streven we er naar de benodigde bergingscapaciteit tegen lager kosten dan het maximum normbedrag te realiseren. In de afspraak met de gemeente Assen is in redelijkheid overeengekomen dat een bijdrage van het waterschap aan de realisatie de 8000 m³ berging die binnen de Herinrichting

Bestuursvoorstel

Bosbeek-Nijlandsloup van (€ 200.000,-/8.000 m³ =) € 25,- per m³ proportioneel en billijk is. Deze bijdrage van € 25,- per m³ is aanzienlijk lager dan het maximum normbedrag van € 40,- per m³.

In de meerjarenraming 2016-2019 is in de MJ1 onder nummer E2-314/23 - Stedelijke waterberging Nijlandsloup een reservering van € 200.000,- opgenomen. Het voorstel is om de bijdrage van het waterschap aan het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsloup beschikbaar te stellen ten laste van E2-314/23 - Stedelijke waterberging Nijlandsloup.

De kapitaalslasten voor dit project (€ 13.000,-) zullen ten laste van het watersysteembeheer worden gebracht.

Via de verantwoording bij de jaarrekening zal het bestuur op de hoogte worden gehouden van de voortgang van dit project.

Wettelijke kader/juridische procedure/inspraak

De gemeente Assen is in dit project verantwoordelijk voor het doorlopen van de benodigde procedures.

De realisatie van het project past binnen de geldende bestemmingsplannen die op het plangebied van toepassing zijn. Wel moet de gemeente Assen voor de realisatie bij de omgevingsdienst een omgevingsvergunning aanvragen. Ook moet de gemeente bij het waterschap een aanvraag doen voor een watervergunning. Door de vroegtijdige betrokkenheid van de vergunningverlenende instanties bij de planuitwerking is de verwachting dat de vergunningen zonder problemen kunnen worden verleend. Ter inzagelegging van de vergunningen en mogelijkheid van bezwaar/beroep maken deel uit van deze vergunningsprocedures.

Naar verwachting zal er geen bezwaar/beroep worden aangetekend. Er is over het project uitgebreid gecommuniceerd (inclusief omgevingsbijeenkomsten) en daaruit is niet gebleken dat er bezwaren leven tegen de realisatie van het project. Er is juist veel bijval voor het project.

Ook is door de gemeente Assen in de voorbereiding van het project al nauw afgestemd met ProRail en andere nutsbedrijven (kabels en leidingen). Naar verwachting zullen er daardoor bij deze instanties geen problemen zijn om formele instemming af te geven voor de realisatie van het project.

Communicatie

Zoals bovenstaand al is beschreven heeft de gemeente Assen in het voorbereidingstraject goed afgestemd met de zowel omwonenden en belangstellenden als ook met belanghebbende instanties. Bij de realisatie zal de gemeente ook goede communicatie blijven onderhouden met omwonenden, belangstellenden en belanghebbende instanties.

Uitvoering/tijdspad

Volgens de planning van de gemeente Assen zullen in de eerste helft van 2017 de voorbereidende werkzaamheden (ontwerp/bestek en vergunningen) worden afgerond en zal in de tweede helft van 2017 worden gestart met de uitvoering. Volgens de planning zal de uitvoering in 2018 worden afgerond.

Bestuursvoorstel

Overigens zijn een aantal voorbereidende werkzaamheden (bijvoorbeeld kappen van bomen) inmiddels al uitgevoerd.

Evaluatie

De realisatie van de afgesproken waterberging zal door het waterschap worden geverifieerd voordat de financiële bijdrage voor de waterberging aan de gemeente zal worden overgemaakt.

Voorstel

Een krediet van € 200.000,- beschikbaar stellen voor de realisatie van 8.000 m³ waterberging binnen het project Herinrichting Bosbeek-Nijlandsloop.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Alfred van Hall
dijkgraaf

Bestuursvoorstel

Overzichtskaartje projectgebied Bosbeek-Nijlandsloop

